

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/19/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5622010235
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Gallová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5622010235.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Gallovej a sudcov Mgr. Anny Mihálikovej a JUDr. Štefana Tomáša, na verejnom zasadnutí konanom 7. mája 2024 prejednal odvolania prokurátora a obžalovaného A. B. proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 2T/54/2022 z 9.8.2023 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 3 Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 2T/54/2022 z 9.8.2023 v časti - vo výroku o treste odňatia slobody.

Na podklade § 322 ods. 3 Tr. por., pri nezmenených výrokoch o vine a treste zákazu činnosti viesť motorové vozidlá rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 2T/54/2022 z 9.8.2023,

obžalovaného A. B., nar. XX.X.XXXX v C., trvale bytom C.,
D. XXXX/X,

o d s u d z u j e :

Pod3a § 149 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. k) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odoatia slobody vo výmere 2 (dva) roky.

Pod3a § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. obžalovaného na výkon trestu zaraiuje do ústavu na výkon trestu odoatia slobody s minimálnym stupoom strázenia.

Pod3a § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného A. B. z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 2T/54/2022 z 9.8.2023 bol obžalovaný A. B. uznaný za vinného zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., v jednočinnom súbehu s prečinom ublízenia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zák., na skutkovom základe, že:

dňa 19.8.2020 asi o 10.15 hod. na štátnej ceste II/584 v km 38,51 smerom z obce Liptovská Sielnica do obce Liptovský Trnovec, okres Liptovský Mikuláš, počas vedenia osobného motorového vozidla zn. VW Transportér, ev. č. C. z dôvodu nesprávnej techniky jazdy, neprispôsobením rýchlosti vozidla daným adhéznym podmienkam povrchu, aktuálnym geometrickým vlastnostiam komunikácie, aktuálnym mikroklimatickým podmienkam, kedy vytrvalo pršalo a napriek zvislému dopravnému značeniu značkou A8 (nebezpečenstvo šmyku), ako aj vzhľadom k aktuálnemu zaťaženiu vozidla, v ktorom sa nachádzalo 9 osôb, zhoršil tak možnú manévrovateľnosť vozidla a v ľavotočivej zákrute dostal šmyk, v dôsledku ktorého prešiel s vozidlom vľavo do protismernej časti vozovky,

a tak pravou bočnou stranou narazil do protiúceho vozidla zn. VW Multivan, ev. č. GSFF1111 nemecké evidenčné číslo, ktoré riadil B. C. smerom od obce Liptovský Trnovec; po náraze bolo vozidlo zn. VW Transportér, ev. č. C. vymrštené mimo vozovku do priekopy v protismernej časti vozovky, kde ostalo stáť čelom k vozovke, a pri dopravnej nehode došlo k usmrteniu spolujazdcov vo vozidle VW Transportér, ev. č. C. a to mal. E. F. nar. XX.XX.XXXX, kde bezprostrednou príčinou smrti bolo roztrhnutie väzov krčno-záhlavového spojenia a prerušenie predĺženej miechy, mal. G. B., nar. X.X.XXXX, kde bezprostrednou príčinou smrti bol úrazovo-krvácavý šok pri rozsiahlych kompresívnych poraneniach orgánov dutiny hrudnej a brušnej s trhlinami srdcovnice a pečene, mal. T. K., nar. XX.X.XXXX, kde bezprostrednou príčinou smrti bola zlomenina lebky a pomliaždenie mozgu, mal. H. H., nar. X.X.XXXX, kde bezprostrednou príčinou smrti bolo krvácanie do dutiny lebečnej a natrhnutie väzov krčno-záhlavového spojenia a A. I., kde bezprostrednou príčinou smrti bol úrazovo-krvácavý šok pri rozsiahlych kompresívnych poraneniach orgánov dutiny hrudnej a brušnej s trhlinami srdcovnice, pečene a sleziny;

v tomto vozidle došlo taktiež k zraneniu spolujazdcov J. D., ktorý utrpel zlomeninu 11. a 12. rebra vpravo, zlomeninu priečneho výbežku driekových stavcov L1 a L2 vpravo, zlomeninu 5. metacarku ľavej ruky, tržno-zhmoždenú ranu na pravej strane hlavy, pohmoždenie a odreniny hrudníka, pohmoždenie a odreniny pravého stehna a pohmoždenie

a odreniny oboch predkolení, čo ho obmedzovalo v obvyklom spôsobe života po dobu najmenej 45 dní a K. F., ktorý utrpel otras mozgu ľahkého stupňa, tržno-zhmoždenú ranu pravej strany hlavy, tržno-zhmoždenú ranu pravej ruky, natiahnutie šľachovoväzivového aparátu krčnej časti chrbtice a pohmoždenie brušnej steny, čo ho obmedzovalo v obvyklom spôsobe života po dobu 4 týždne; vo vozidle VW Multivan, ev. č. GSFF1111, utrpeli

v dôsledku konania A. B. zranenia B. C., a to pohmoždenie a odreninu

na ľavom predlaktí, pohmoždenie pravej ruky a pohmoždenie pravej strany hrudníka, čo ho obmedzovalo v obvyklom spôsobe života po dobu 7 dní, mal. L. M., nar. X.XX.XXXX, utrpela natiahnutie šľachovoväzivového aparátu krčnej časti chrbtice, povrchovú odreninu

na prednej časti krku a povrchovú odreninu na hornej prednej časti hrudníka, čo ju obmedzovalo v obvyklom spôsobe života po dobu minimálne 10 dní, mal. S. L. C., nar. XX.XX.XXXX, pohmoždenie brušnej steny, tržno-zhmoždenú ranu pravého predkolenia

a pohmoždenie pravého ramena, čo ju obmedzovalo v obvyklom spôsobe života po dobu najmenej 2 týždňov, N. C., ktorá utrpela pohmoždenie mäkkých častí hrudníka, pohmoždenie brušnej steny, pohmoždenie pravého kolena, čo ju obmedzovalo v obvyklom spôsobe života po dobu najmenej 10 dní, pričom A. B. sa tohto konania dopustil tak, že porušil ustanovenia zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v platnom znení, a to v § 3 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 1 písm. c), § 16 ods. 1 s poukazom na 137 ods. 2 písm. c).

Za tieto trestné činy bol obžalovaný odsúdený podľa § 149 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 5 rokov. Podľa § 51 ods. 4 písm. h) Tr. zák. súd obžalovanému uložil povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 5 Tr. zák. súd obžalovanému uložil povinnosť strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom na súde v mieste pobytu obžalovaného podľa konkrétneho určenia probačného a mediačného úradníka, a to počas plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. súd obžalovanému uložil trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel vo výmere 6 rokov a 6 mesiacov.

Proti tomu rozsudku podali riadne a včas odvolania prokurátor aj obžalovaný.

Prokurátor podal odvolanie proti výroku o treste v neprospech obžalovaného. Z hľadiska hodnotenia osoby obžalovaného poukázal na podstatnú skutočnosť, ktorú súd nezohľadňoval, a to, že obžalovaný je vodič z povolania. Pretože používa motorové vozidlo ako pracovný nástroj, má mať o to viac vypracované zručnosti viesť motorové vozidlá, ale predovšetkým správne predvídať vznik kolíznych situácií v cestnej doprave v porovnaní s bežnými vodičmi. Uvedené sa nestalo a obžalovaný svoje schopnosti precenil. Uvedené súvisí aj s hodnotením skutkových okolností prípadu. Aj v tomto smere súd zohľadnil pri rozhodovaní o druhu trestu len niektoré a iné potlačil do úzadia. Nepopierateľne, obžalovaný neprekročil

v tej dobe povolenú rýchlosť a taktiež nemožno rozporovať ani technický stav vozovky z hľadiska jej adhézných vlastností. Čo je však podstatné pre vznik nehodového deja, je fakt, že v dobe dopravnej nehody husto pršalo. Tento fakt spolu so zistením, že bezprostredne pred miestom nehody je osadená dopravná značka „nebezpečenstvo šmyku“, muselo u vodiča z povolaní viesť k zvýšenej opatrnosti. Nie je možné, aby zostalo bez povšimnutia, že v daný deň, pri tak výraznej hustote premávky na danom úseku, ostatní účastníci tento úsek zvládli. Táto okolnosť pôsobí výrazne v neprospech obžalovaného, a to z hľadiska posúdenia, čo všetko vykonal pre to, aby správnu technikou jazdy predišiel vzniku nehody. Nestotožňuje sa s názorom súdu, že uložením podmiennečného trestu odňatia slobody bude dosiahnutý účel trestu v zmysle individuálnej aj generálnej prevencie. Obžalovaný spôsobil fatálny, neodstrániteľný následok, teda smrť až 5 osôb. Súd naznačil, že skutočnosť, že tu došlo k smrteľnému následku, nemôže byť sama osebe dôvodom pre uloženie nepodmiennečného trestu odňatia slobody. Prokurátor si uvedomuje, že rozhodovanie o druhu uloženého trestu a jeho výmery nie je, zjednodušenie povedané, matematický úkon, pri ktorom by sa trest odvodzoval ako napríklad násobok nejakej konštanty v závislosti

od počtu poškodených. Prokuratúra si vie predstaviť, že podmiennečný trest odňatia slobody za daných skutkových okolností by bolo možné uložiť, čo sa aj bežne stáva v iných obdobných prípadoch v situácii, ak došlo k jednému smrteľnému následku. Pri ukladaní trestu v prejednávacom prípade však musí byť rešpektovaná proporcionalita a trest musí odrážať aj takú okolnosť, ako je početnosť smrteľných následkov. Obžalovaný nemôže spravodlivo očakávať uloženie trestu, aký by ho postihol len v prípade jedného smrteľného následku. Uvedená otázka z hľadiska sledovania účelu trestu teda nesúvisí len s individuálnou prevenciou, ale predovšetkým generálnou prevenciou. Daný rozsudok musí byť odkazom pre ostatných členov spoločnosti, teda predovšetkým účastníkov cestnej premávky, že je nutné dodržiavať predpisy cestnej premávky. Práve takýto prístup povedie k ochrane života iných osôb a aj majetkových hodnôt iných osôb. V tomto prípade je nutné zvýrazniť, že takýto typ následku, aký nastal, je zo štatistického hľadiska výnimočný, o to viac je prípad citlivejšie vnímaný aj spoločnosťou. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sa domnieva, že uloženie podmiennečného trestu odňatia slobody vzhľadom k osobe obžalovaného a k okolnostiam skutku by nevedlo k dosiahnutiu účelu trestu, ktorý vyplýva z § 34 Tr. zák. Navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o treste odňatia slobody a obžalovanému uložil nepodmiennečný trest odňatia slobody. Na verejnom zasadnutí prokurátor navrhol uložiť obžalovanému nepodmiennečný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky. Zároveň navrhol, aby krajský súd odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Obžalovaný podal odvolanie proti všetkým výrokom napadnutého rozsudku pre nejasnosť a neúplnosť deklarovaných skutkových zistení, ako aj skutočnosti, že sa okresný súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre jeho rozhodnutie. Je tiež toho názoru, že napadnutým rozsudkom bolo porušené ustanovenie Trestného zákona. Z konštrukcie skutkovej vety napadnutého rozsudku je zrejmé, že kľúčnou otázkou je ustálenie skutkových okolností, ktoré vo svojom súhrne predstavujú príčinu vzniku predmetnej dopravnej nehody, spočívajúcich v rýchlosti jeho vozidla, adhézných podmienok povrchu vozovky, geometrických vlastnostiach vozovky, ako aj v aktuálnych mikro-klimatických podmienkach, ale predovšetkým v ich význame a miere participácie na vzniku predmetnej dopravnej nehody. V tejto súvislosti okresný súd skutkovo uzatvára, že nemal pochybnosti o tom, že protišmykové vlastnosti vozovky v danom úseku boli nevyhovujúce, avšak zároveň dodáva, že uvedená skutková okolnosť spočívajúca v nevyhovujúcich protišmykových vlastnostiach vozovky nebola rozhodujúcou, resp. výlučnou príčinou vzniku nehodového deja. Podľa súdu, napriek nevyhovujúcim vlastnostiam vozovky v naznačenom smere, mal možnosť zabrániť nehode spôsobom a technikou jazdy spočívajúcej v primeranej rýchlosti, berúc na zreteľ adhézne podmienky povrchu komunikácie, geometrické vlastnosti komunikácie, vytrvalý dážď a aktuálne zaťaženie vozidla a v neposlednom rade aj výstražnú značku upozorňujúcu na nebezpečenstvo šmyku. S uvedeným názorom okresného súdu sa nemožno bez výhrad stotožniť. Predovšetkým z obsahu žiadneho vo veci produkovaného dôkazu, vrátane zistení a záverov znaleckého posudku z odboru doprava cestná, nevyplýva, aby predmetom odborného posudzovania bola aj skutková okolnosť vzťahujúca sa k významu a miere participácie nevyhovujúcich protišmykových vlastností vozovky na vzniku predmetnej dopravnej nehody. V uvedenom smere považuje napadnutý rozsudok

za nepresvedčivý a nepreskúmateľný. Obsah dôkazov podľa jeho názoru indikujú opačný záver, a to vzhľadom na skutočnosť, že predmetný úsek vozovky nespĺňal ani len minimálne technické požiadavky na jej protišmykové vlastnosti. Nejde teda o tzv. bežné zníženie adhézie, ale o extrémne zníženie adhézie vozovky, ktoré spôsobuje technickú nespôsobilosť vozovky na jej prevádzku. Jednoducho povedané,

vozovka, ktorá nespĺňa ani minimálne ustanovené technické požiadavky na jej prevádzku, musí byť klasifikovaná ako nezjazdná a z tohto dôvodu musí byť pre dopravu uzavretá. Súd v tejto súvislosti postupoval v rozpore so zásadou bezprostrednosti normatívne ukotvanej v § 2 ods. 19 Tr. por. Okresný súd sa opomenul vysporiadať s ďalšou podstatnou skutkovou okolnosťou spočívajúcou v tom, že daný úsek vozovky nebol osadený predpísanou výstražnou dopravnou značkou „pozor zákruta“, a to napriek jej geometrickým vlastnostiam. Táto bola osadená až po predmetnej dopravnej nehode. Okresným súdom prezentované právne závery o protiprávnosti jeho konania vychádzajú z nesprávnej premisy, že deklarovaný extrémny pokles adhézných vlastností povrchu vozovky, stupeň (intenzitu) zamokrenia vozovky, v kolerácii s geometrickými vlastnosťami vozovky zaťaženosťou vozidla, mohol v krátkej časovej sekvencii len na základe ich vizuálneho vyhodnotenia predvídať a tomu prispôbiť aj rýchlosť svojho vozidla. Je toho názoru, že práve pre takýto prípad a na tento účel mal byť predmetný úsek vozovky osadený kompletným dopravným značením, teda nielen dopravnou značkou nebezpečenstvo šmyku, ale rovnako tak doplnkovou značkou upozorňujúcou

na poveternostné alebo iné podmienky, ktoré takéto indikované nebezpečenstvo šmyku môžu spôsobiť, a v prípade, ak na odvrátenie indikovaného nebezpečenstva šmyku sa vyžaduje aj výrazné obmedzenie limitnej prejazdnej rýchlosti, potom referované dopravné značenie musí byť doplnené aj o dopravnú značku obmedzujúcu maximálne povolenú rýchlosť pre daný úsek vozovky. V danom prípade, kritický úsek vozovky bol takouto dopravnou značkou obmedzujúcou maximálnu povolenú rýchlosť na 50 km/hod. osadený až po predmetnej dopravnej nehode. Rovnako tak vzhľadom na existujúce geometrické vlastnosti vozovky v mieste predmetnej dopravnej nehody, mal byť predmetný úsek vozovky osadený predpísanou výstražnou dopravnou značkou „Pozor zákruta“, a preto nesplnenie tejto zákonnej povinnosti, spočívajúcej v nedostatočnom dopravnom značení vozovky, správcom komunikácie nemožno nedôvodne prenášať na vodičov motorového vozidla. Ako vodič motorového vozidla nemohol dôvodne predvídať, že predmetný úsek vozovky nespĺňa ani minimálne ustanovené technické požiadavky na jej adhézne vlastnosti, a pre tento prípad rátať s touto okolnosťou ako reálne možnou. Ako vodič motorového vozidla dôvodne predpokladal, že vozovka spĺňa aspoň minimálne technické adhézne vlastnosti, a tomu prispôbil aj rýchlosť svojho osobného motorového vozidla na 85-90 km/hod., ktorá koreluje aj limitnej rýchlosti bezpečného prejazdu daným úsekom cesty, ktorú stanovil aj znalec z odboru cestnej dopravy v znaleckom posudku. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je toho názoru, že jeho konanie nevykazuje deklarovanú protiprávnosť, ako elementárny obligatórny pojmový znak skutkovej podstaty súdený trestných činov. Z dôvodu namietanej absencie jeho protiprávneho konania absentuje potom aj kauzalita medzi jeho konaním a deklarovaným následkom,

vo forme smrti, či ublíženia na zdraví. Vzhľadom na namietanú absenciu rozhodujúcich pojmových znakov objektívnej stránky predmetnej skutkovej podstaty, objektívne neprichádza do úvahy ani existencia pojmových znakov subjektívnej stránky v zákonom ustanovenej forme nedbanlivostného zavinenia. Považuje skutkové zistenia deklarované v napadnutom rozsudku za neúplné, vo svojich dôsledkoch zakladajúce porušenie zásady zistenia skutkového stavu veci bez dôvodných pochybností. Navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Na verejnom zasadnutí obhajca navrhol, aby krajský súd odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietol podľa § 319 Tr. por.

Krajský súd, ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolania prokurátora aj obžalovaného boli podané včas, v lehote stanovenej § 309 Tr. por., odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. a), b) Tr. por., obsah odvolania spĺňa náležitosti § 311 ods. 1, 2 Tr. por. a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

K výroku o vine

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. S rovnakou starostlivosťou

objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom, ako aj dôkazy prípustné podľa § 119 ods. 5 a 6 podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivito i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa názoru krajského súdu odsudzujúci výrok prvostupňového súdu je správny, zákonný a má dostatočnú oporu vo vykonaných dôkazoch.

Okresný súd v konaní postupoval tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie. Starostlivo objasňoval okolnosti svedčiace proti obžalovaného, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech. Vykonané dôkazy hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivito i v ich súhrne.

Pokiaľ ide o skutkové zistenia okresného súdu, krajský súd nemá žiadne pochybnosti, že súdený skutok sa stal a že ho spáchal práve obžalovaný. V tomto smere okresný súd veľmi výstižne a presvedčivo v odôvodnení napadnutého rozsudku vysvetlil, na základe akých dôkazov a zistení z nich vyplývajúcich dospel k záveru o vine obžalovaného. Na takomto základe potom okresný súd vyvodil z dôkazov o podstate súdených trestných činov zistenia, ktoré sú správne.

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že záver o vine obžalovaného oprel o výsledky vykonaných dôkazov v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní.

Na objasnenie príčin dopravnej nehody a preverenie tvrdení obžalovaného bolo už v prípravnom konaní vykonané rozsiahle dokazovanie, najmä znaleckými posudkami z odboru doprava cestná a zdravotníctvo, listinnými dôkazmi a tieto dôkazy v súlade so zásadou ústnosti a bezprostrednosti vykonal i okresný súd na hlavnom pojednávaní.

Krajský súd ďalej poznamenáva, že pokiaľ sa skutkové závery prvostupňového súdu zakladajú na vnútornom presvedčení, získanom po starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu a tieto závery boli vyvedené na podklade úplného zistenia skutočného stavu veci a úvahám, ktorými sa k takýmto záverom došlo, nemožno vytknúť nedôslednosť alebo vnútorné rozpory, nemožno im potom v prospech obžalovaného úspešne odporovať odvolaním len preto, že súd mohol dospieť aj k iným záverom, keby sa bol spravoval inými úvahami.

Súd prvého stupňa sa zaoberal a vysporiadal s návrhmi na dokazovanie, skutkovou a právnou argumentáciou strán v konaní pri dodržaní princípov kontradiktórnosti konania. Skutočnosť, že odvolateľ sa nestotožnil so skutkovými a právnymi názormi súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku, nemôže sama osebe viesť odvolací súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených súdom prvého stupňa.

Krajský súd po preskúmaní hodnotenia dôkazov vykonaných okresným súdom nezistil, že by súd prvého stupňa pri hodnotení dôkazov nepostupoval podľa zákona v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. a vykonané dôkazy by vyhodnotil jednostranne v neprospech obžalovaného.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva obžalovaného, ak si neosvojí ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jeho výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov.

Právna kvalifikácia súdeného skutku ako prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., s použitím § 138 písm. h) Tr. zák., v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zák. aj podľa názoru krajského súdu zodpovedá správnym úvahám súdu prvého stupňa v tomto smere a všetkým zákonným predpokladom na posúdenie pojednávaného skutku práve podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení.

Krajský súd navyše dopĺňa, že prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. sa dopustí ten, kto inému z nedbanlivosti spôsobí smrť a taký čin spácha závažnejším spôsobom konania, v danom prípade porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona. Objektom tohto trestného činu je ľudské zdravie a predmetom útoku je živý človek. Na naplnenie zákonných znakov tohto trestného činu sa vyžaduje, aby páchatel inému z nedbanlivosti spôsobil smrť. Smrťou podľa § 142 ods. 2 Tr. zák. je biologická smrť mozgu (cerebrálna smrť).

Podmienkou, aby bolo možné konštatovať, že ide o porušenie dôležitej povinnosti vyplývajúcej zo zamestnania páchatel'a, z jeho povolania, postavenia alebo funkcie alebo uloženej mu podľa zákona, je zistenie, že medzi porušením tejto povinnosti a následkom je príčinná súvislosť, t.j. že konanie páchatel'a, pokryté zavinením, je tou skutočnosťou, bez ktorej by následok nenastal alebo by nenastal takým spôsobom, ako nastal. Za porušenie dôležitej povinnosti v zmysle § 138 písm. h) Tr. zák. pri premávke na cestách je potrebné považovať najmä také porušenie povinnosti vodiča motorového vozidla, ktoré zo zreteľom na silu, rýchlosť a hmotnosť motorových vozidiel môže mať za následok vážnu dopravnú nehodu s následkami na ľudskom živote a zdraví a ktoré podľa všeobecnej skúsenosti takéto následky skutočne máva.

Prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zák. sa dopustí ten, kto inému z nedbanlivosti spôsobí ťažkú ujmu na zdraví.

Po subjektívnej stránke súdené trestné činy vyžadujú zavinenie z nedbanlivosti v zmysle § 16 Tr. zák. Páchatel tohto trestného činu nemal úmysel iného usmrtiť, ani mu spôsobiť akúkoľvek ujmu na zdraví, ale napriek tomu, hoci z nedbanlivosti, inému spôsobil smrť (napr. pri dopravnej nehode alebo inej prevádzkovej nehode). Vedomá nedbanlivosť je budovaná na vedomí možnosti vzniku následku, čo predpokladá schopnosť páchatel'a rozpoznať a zhodnotiť okolnosti, ktoré vytvárajú možné nebezpečenstvo pre záujem chránený zákonom. Pri nevedomej nedbanlivosti zakladá Trestný zákon zodpovednosť za trestný čin na povinnosti a súčasne i možnosti predvídať možnosť poruchy alebo ohrozenia záujmu chráneného zákonom. Kritériom nedbanlivosti pre obidve jej formy je zachovanie určitej miery opatrnosti. Objektívne vymedzenie miery opatrnosti vyžaduje od každého spravidla rovnakú mieru opatrnosti. Subjektívne vymedzenie miery opatrnosti vyžaduje, aby sa okrem miery povinnej opatrnosti (objektívne kritérium) vzalo do úvahy aj subjektívne vymedzenie tejto opatrnosti, ktorú je páchatel' v konkrétnom prípade schopný vynaložiť (individuálne hľadisko). Preto o zavinenie z nevedomej nedbanlivosti podľa § 16 písm. b) Tr. zák. ide len vtedy, ak povinnosť a možnosť predvídať porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom sú dané súčasne. Nedostatok jednej z týchto zložiek znamená, že čin je nezavinený. Príčinná súvislosť medzi porušením povinnej opatrnosti a následkom je základným predpokladom zavinenia z nedbanlivosti. Zavinenie musí zahŕňať všetky znaky charakterizujúce objektívnu stránku trestného činu, teda aj príčinný vzťah medzi konaním páchatel'a a následkom trestného činu.

Subjektívna stránka zahŕňa znaky vzťahujúce sa na psychiku páchatel'a. Najvýznamnejší z nich je zavinenie, ktoré má formu úmyslu alebo nedbanlivosti. Zavinenie predstavuje vnútorný psychický vzťah páchatel'a k podstatným zložkám trestného činu a vzťahuje sa k porušeniu alebo ohrozeniu záujmu chráneného Trestným zákonom spôsobom uvedeným v Trestnom zákone. Vzťahuje sa na priebeh páchatel'ovho trestného činu, ktorý sa prejavil v objektívnej realite a ktorý zodpovedá znakom skutkovej podstaty trestného činu. Príčinný vzťah spája konanie s následkom. Základným predpokladom trestnej zodpovednosti je bezpečné zistenie príčinného pôsobenia konania obžalovaného na spoločenské vzťahy a toho, či toto konanie má znaky zavinenia.

Páchatel' je trestne zodpovedný za následok, ktorý spôsobil, len pokiaľ ho zaviniel. Zavinenie aspoň z nevedomej nedbanlivosti je dané vtedy, ak sa preukáže, že páchatel' si mal a mohol predstaviť, že príčinný vzťah medzi jeho konaním a následkom sa môže rozvinúť tak, ako sa rozvinul. Pre páchatel'a nepredvídateľný príčinný priebeh nie je v zavinení obsiahnutý a páchatel' nezodpovedá za následok, ktorý takto nastane.

Zavinenie z nedbanlivosti (v oboch formách) nie je vylúčené spoluzavinením iných osôb, vrátane poškodeného.

Spáchanie trestného činu podľa § 149 Tr. zák. v súvislosti s dopravnou nehodou predpokladá, aby porušenie dopravného predpisu bolo v príčinnej súvislosti s touto nehodou. Konanie páchatela má povahu príčiny aj vtedy, ak okrem jeho konania spôsobilo následok aj konanie ďalšej osoby (vrátane poškodeného). Príčinná súvislosť medzi konaním páchatela a následkom sa totiž neprerušuje ani v prípade, ak ku konaniu páchatela pristúpi ďalšia skutočnosť, ktorá spolupôsobí pri vzniku následku, ale konanie páchatela zostáva takou skutočnosťou, bez ktorej by k následku nedošlo. Dôležité pritom je, aby konanie páchatela z hľadiska spôsobeného následku bolo príčinou dostatočne významnou.

Súd prvého stupňa sa týmito úvahami vo vzťahu k súdeným trestným činom dôsledne riadil a jeho závery, že zistil zavinenie obžalovaného, sú správne. Okresný súd v napadnutom rozsudku veľmi podrobne rozpísal skutkové i právne dôvody, pre ktoré obžalovaného uznal za vinného z vyššie uvedených trestných činov. Dôvody napadnutého rozsudku sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Odvolací súd pripomína, že v dvojnásťročnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu a pri existencii vysokokvalifikovaného rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolaciemu súdu neostáva nič iné, len v podrobnostiach poukázať na správne a erudované dôvody, na ktorých samosudca okresného súdu založil svoje rozhodnutie.

Odvolací súd v posudzovanom prípade ďalej zdôrazňuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Obžalovaný odvolanie založil aj na opakovaných dôvodoch svojej obhajoby použitej v konaní pred súdom prvého stupňa. S jeho námietkami, skutkovými a právnymi, sa ale súd prvého stupňa v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde.

Odvolateľ primárne namieta v podrobnom odvolaní hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa a predkladá odvolaciemu súdu vlastné hodnotenie dôkazov a vlastné predstavy záverov, ktoré mali vyplynúť z dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní.

Legitímnym dôvodom pre zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku nemôže byť len nové prejednanie vecí súdom prvého stupňa a bez ďalšieho rozhodnutie podľa predstáv jednej zo strán v konaní – v prejednávanej veci odvolateľa. Odvolací súd nezistil, že hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa nebolo založené na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo aj v ich súhrne. Nezistil, že skutkové zistenia súdu prvého stupňa nie sú logicky odôvodnené. V dôsledku tohto zistenia nemôže napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že odvolateľ na základe svojho presvedčenia hodnotí tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom.

Z výpovede obžalovaného vyplýva, že necíti trestnoprávnu zodpovednosť za dopravnú nehodu a jej následky, pričom vychádza zo svojho vnímania priebehu dopravnej nehody. Podľa jeho názoru mu nemožno pričítať zavinenie na predmetnej dopravnej nehode, pretože ako vodič motorového vozidla nemohol dôvodne predvídať, že predmetný úsek vozovky nespĺňa ani minimálne ustanovené technické požiadavky na jej adhézne vlastnosti.

Vo veci bo vypracovaný znalecký posudok z odboru doprava cestná súdnym znalcom Ing. Stanislavom Chomom, ktorý bol do konania pribratý orgánmi činnými v trestnom konaní.

Krajský súd v uvedených súvislostiach zdôrazňuje, že súd je povinný hodnotiť aj znalecký posudok na základe starostlivého uváženia všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne s ostatnými dôkazmi (R 40/1969). Súd hodnotí znalecký posudok voľne ako každý iný dôkaz a nie je ním bezpodmienečne viazaný. Nemôže síce ľubovoľne nahradiť odborný názor znalca vlastným, v danej veci laickým názorom, ale môže a je povinný preveriť znalecký posudok najmä z toho hľadiska, či znalec prihliadol na všetky skutočnosti, ktoré majú význam pre podanie posudku, či sa skutkové východiská znaleckého posudku

opierajú o skutočnosti náležite zistené v trestnom konaní, či naopak, o skutočnosti, ktoré sú pochybné alebo dokonca také, ktoré logicky odporujú iným výsledkom dokazovania, a či riešenie znalca logicky vyplýva z týchto podkladov (R 40/1972). Pochybnosti o záveroch znaleckého posudku sa musia zakladať na konkrétnych okolnostiach, ktoré tieto pochybnosti vyvolávajú. Len vtedy je namieste postup podľa § 146 Tr. por. (Rt 56/94 II).

Súd prvého stupňa po zhodnotení záverov znaleckého posudku a obsahu výsluchu súdneho znalca Ing. Stanislava Choma jednotlivo i v súhrne s ostatnými dôkazmi správne rozhodol, že je dané zavinenie obžalovaného na vzniku dopravnej nehody a na vzniku rozsiahlych devastačných zranení a polytraumy poškodených, nezlučiteľných so životom, ktoré viedli k smrti piatich poškodených, ako aj ťažkej ujmy na zdraví u poškodeného J. D.. Súdny znalec Ing. Stanislav Chomo v tomto smere podal objektívny, stavu veci a zákonu zodpovedajúci znalecký posudok, ktorý oprel predovšetkým o vecné stopy a technické údaje. Znalec uviedol, že po vyschnutí cestnej komunikácie boli identifikované jasné trecie stopy po šmykajúcich sa pravých kolesách osobného motorového vozidla Transporter, ktoré v kritickom čase viedol obžalovaný, s ohraničením ich jasného začiatku a konca, čím bolo možné presne identifikovať trajektóriu pohybu vozidla Transporter v nestabilnom pretáčavom výbehu a bod primárneho rázu vozidla Transporter do vozidla Multivan. Vo vzťahu k samotnému priebehu nehodového deja a zavineniu predmetnej nehody krajský súd poukazuje najmä na závery znaleckého posudku v časti označenej ako „popis prezentovaných sekvencií nehodového deja“, kde súdny znalec okrem iného konštatuje, že obžalovaný prevádzal jazdu priamym úsekom cesty, pričom v momente, keď vchádza s vozidlom do ľavotočivého smerového oblúka, míňa zvislé dopravné značenie A8-nebezpečenstvo šmyku, ktorá dopravná značka upozorňuje na miesto alebo úsek vozovky so zvýšeným rizikom vzniku šmyku vozidla aj na suchej vozovke. Znalec ďalej uviedol, že povrch komunikácie bol výrazne zamokrený. Obhliadka miesta nehody aj fotodokumentácia dokazuje, že na povrchu vozovky sa vytvárali odlesky, čo znamenalo súvislú vrstvu vody na vozovke. V ľavotočivom smerovom oblúku začínali pôsobiť významné odstredivé a zotrvačné sily. Dopravná nehoda sa stala následkom straty smerovej a pohybovej stability vozidla na mokrom a šmykľavom povrchu cestnej komunikácie v danom úseku, pri nájazde do ľavotočivého smerového oblúka, ktorý miestu nehodového deja predchádzal, a vozidlo obžalovaného začalo vynášať smerom von zo zákruty, čo nebolo možné korigovať riadením a smerovým manévrom z dôvodu prekročenia limitného uhla smerovej odchýlky.

Po prejdení reakčnej doby obžalovaného ako vodiča na subjektívny pocit straty smerovej stability sa vozidlo obžalovaného dostáva do priestoru pravej krajnice, zrejme aj časťou pôdorysného priemetu nastáva zrejme necitlivé smerové manévrovanie (strhnutie volantu vľavo a počiatok nábehu brzdového účinku vozidla), nasleduje fáza intenzívneho brzdovania vozidla. Následne došlo k totálnej strate smerovej a pohybovej stability, iste v dôsledku nesúmernosti brzdných síl vľavo a vpravo, keď pri jazde pravými kolesami mimo priestor komunikácie po trávnaťo-štrkovom povrchu, s významne inou adhéziou ako asfaltová plocha, obžalovaný intenzívne brzdil vozidlo. Vozidlo obžalovaného dostáva tzv. hodiny a tzv. bočný šmyk a nekontrolovateľne prechádza do protismeru.

Krajský súd v uvedených súvislostiach pripomína, že súdené trestné činy sú z hľadiska subjektívnej stránky nedbanlivostnými trestnými činmi. Obidve formy nedbanlivosti (vedomej a nevedomej) majú spoločné kritérium, a to zachovanie určitej miery opatrnosti, ktorá je z objektívneho hľadiska požadovaná od každého. U niektorých skupín osôb, vykonávajúcich určitú činnosť, povolanie alebo zamestnanie (napríklad u vodičov, lekárov a podobne), sa požaduje vyššia miera opatrnosti, ktorej rozsah je určený buď vo zvláštnom predpise (napr. pre vodičov je to zákon č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v platnom znení) alebo vo zvlášť uznávaných pravidlách (napr. pre lekárov je to pravidlo lege artis). Zároveň nemožno zabúdať ani na to, že okrem vyššej miery opatrnosti vyplývajúcej z osobitného predpisu (u vodičov je to už spomínaný zákon č. 8/2009 Z.z.) sa musí prihliadať aj na to, či páchatel z hľadiska subjektívneho mal možnosť predvídať porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že v posudzovanej veci niet žiadnych pochybností o tom, že obžalovaný zaviniel dopravnú nehodu tým, že v dôsledku nesprávnej techniky jazdy si nepočínal správne v danej konkrétnej situácii v cestnej premávke pri vedení motorového vozidla. Obžalovaný bol uzročený s tým, že daný úsek cestnej komunikácie bol v čase nehody vyznačený výstražnou dopravnou značkou upozorňujúcou na nebezpečenstvo šmyku. Obžalovaný rovnako musel vnímať bezprostredne pred nehodou aktuálne poveternostné mikroklimatické podmienky

spočívajúce v hustom daždi a s tým súviselo výrazné zamokrenie vozovky, na ktorej sa vytvárali odlesky, čo pri takejto kvalite povrchu je nanajvýš kritické a hrozí nebezpečenstvo šmyku. Nepochybne ide o také okolnosti, ktorým obžalovaný mal venovať dostatočnú pozornosť a v súvislosti s ktorými mohol a mal predvídať, že počas vedenia motorového vozidla treba zvýšiť opatrnosť. Navyiac treba pripomenúť, že obžalovaný bol vodičom z povolania, ktorý mal uvedené okolnosti ihneď vyhodnotiť ako rizikové. Každý vodič (nielen vodič z povolania) pri trvalom a hustom daždi a na mokrej vozovke je povinný prispôbiť rýchlosť jazdy poveternostným podmienkam. Každý vodič, keď zbadá dopravnú značku A8 „nebezpečenstvo šmyku“, ktorá upozorňuje na miesto alebo úsek vozovky so zvýšeným rizikom vzniku šmyku vozidla aj na suchej vozovke, je povinný ihneď na túto značku reagovať. Aj keď obžalovaný v danom úseku neprekročil v mieste nehody povolenú rýchlosť, s ohľadom na vyššie uvedené aktuálne podmienky (adhézne podmienky povrchu komunikácie, geometrické vlastnosti komunikácie, vytrvalý dážď a aktuálne zaťaženie vozidla, v ktorom sa v čase dopravnej nehody nachádzalo 9 osôb) realizoval nesprávnu techniku jazdy, v dôsledku čoho pri vjazde do ľavotočivej zákruty sa nepohyboval rýchlosťou primeranou, ktorú mal znížiť. V tejto súvislosti treba zvýrazniť závery znalca Ing. Stanislava Choma, podľa ktorého limitná rýchlosť pri danom stave cestnej komunikácie vyplývajúceho zo zamokrenia vozovky, resp. nevyhovujúcich protišmykových vlastností, bola cca 70 km/hod., pričom obžalovaný sa podľa znaleckého dokazovania v okamihu straty smerovej a pohybovej stability pohyboval rýchlosťou cca 90 km/hod.

Obžalovaný tak z hľadiska objektívneho, ako aj subjektívneho nepochybne porušil vyššiu mieru opatrnosti, ktorej rozsah bol pre neho v čase dopravnej nehody určený:

- v ustanovení § 3 ods. 2 písm. a) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, podľa ktorého účastník cestnej premávky je povinný správať sa disciplinovane a ohľaduplne tak, aby neohrozil bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky, pritom je povinný prispôbiť svoje správanie najmä stavebnému, dopravno-technickému stavu cesty, situácii v cestnej premávke, poveternostným podmienkam a svojim schopnostiam,

- v ustanovení § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, podľa ktorého vodič je povinný venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke,

- v ustanovení § 16 ods. 1, s poukazom na § 137 ods. 2 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, podľa ktorého vodič je povinný rýchlosť jazdy prispôbiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad.

Krajský súd zdôrazňuje, že porušenie vyššej miery opatrnosti, ktorej rozsah bol určený vyššie citovanými ustanoveniami zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, bolo z hľadiska spôsobeného následku príčinou dostatočne významnou. Obžalovaný tým, že nesledoval dôsledne situáciu v cestnej premávke, pri hustom daždi a pri prejazde ľavotočivou zákrutou, pred ktorou sa nachádzala dopravná značka nebezpečenstvo šmyku, sa nepohyboval rýchlosťou primeranou, v cestnej premávke sa nesprával ohľaduplne a disciplinovane tak, aby neohrozil bezpečnosť cestnej premávky. V konečnom dôsledku spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomreli piati poškodení a pri ktorej utrpel poškodený J. D. ťažkú ujmu

na zdraví, tak ako to má na mysli ustanovenie § 157 Tr. zák., v spojení s § 123 ods. 3, ods. 4 Tr. zák.

Na týchto záveroch nemení nič ani skutočnosť, že povrch vozovky v mieste nehodového deja bol z hľadiska protišmykových vlastností vozoviek vyhodnotený ako nevyhovujúci, ktorú okolnosť podľa súdneho znalca z odboru doprava cestná je potrebné vyhodnotiť ako kauzálnu súvislosť vzniku nehodového deja. Ak pri vzniku následku spolupôsobili viaceré príčiny, treba hodnotiť každú príčinu čo do jej významu pre vznik následku osobitne a vzhľadom ku každej z ostatných príčin určiť jej dôležitosť pre následok, ktorý nastal. Len takýmto postupom možno dospieť k bezpečnému záveru, či a nakoľko konanie obžalovaného bolo príčinou následku uvedeného v § 149 a § 157 Tr. zák. Tento záver nie je vylúčený skutočnosťou, že konanie obžalovaného bolo len jedným článkom reťaze príčin, ktoré spôsobili následok. Odvolací súd je toho názoru, že prvotnou príčinou predmetnej dopravnej nehody nebola nevyhovujúca vozovka z hľadiska jej protišmykových vlastností. V tejto súvislosti nemožno prehliadnúť podstatnú okolnosť, že pred osobným motorovým vozidlom obžalovaného prešlo daným úsekom mnoho iných vozidiel bez nebezpečenstva a v daný deň na danom úseku tento úsek zvládli, t.j. vodiči vyhodnotili dané podmienky ako kritické a nevyleteli z jazdného pruhu. Odvolací súd hodnotil jednotlivé úkony obžalovaného ako možné príčiny vzniknutého následku a dospel k záveru, že prvotnou technickou príčinou dopravnej nehody bol nesprávny spôsob používania komunikácie

zo strany obžalovaného, obžalovaný nevykonal manéver nájazdu do ľavotočivej zákruty vzhľadom na existujúce podmienky a aktuálny jazdný stav vozidla Transporter rýchlosťou pre daný úsek primeranou, vplyvom vyššej rýchlosti vozidla a iných možných okolností (necitlivé smerové manévrovanie, resp. brzdenie) došlo k strate smerovej a pohybovej stability vozidla Transporter a následne k pretáčavému šmyku uvedeného vozidla smerom do protismerného jazdného pruhu.

V okolnostiach danej veci nevyznieva v prospech obžalovaného skutočnosť, že v kritickom čase nebola na mieste dopravnej nehody umiestnená aj dopravná značka obmedzujúca maximálnu povolenú rýchlosť na 50 km/hod., ktorá bola osadená až po predmetnej dopravnej nehode. Rovnako tak nevyznieva v prospech obžalovaného ani skutočnosť, že predmetný úsek vozovky nebol v kritickom čase osadený výstražnou dopravnou značkou „Pozor zákruta“.

Odvolací súd uzatvára, že príčinná súvislosť medzi konaním obžalovaného a následkom nebola prerušená nevyhovujúcou vozovkou z hľadiska jej protišmykových vlastností a ktorá spolupôsobila pri vzniku následku. V okolnostiach danej veci krajský súd opätovne zdôrazňuje, že z hľadiska súdených trestných činov je totiž dôležité to, že obžalovaný svojím konaním nedodrжал vyššiu mieru opatrnosti tak z hľadiska jej objektívneho, ako aj subjektívneho vymedzenia (právne úvahy odvolacieho súdu sú uvedené vyššie), vyplývajúcu mu zo zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a že jej nedodržanie (rozumej vyššej miery opatrnosti) bolo z hľadiska spôsobeného následku príčinou dostatočne významnou.

K výroku o treste

Odvolací súd po preskúmaní výroku o treste dospel k záveru, že trest odňatia slobody uložený obžalovanému rozsudkom súdu prvého stupňa za daných okolností nezodpovedá požiadavke primeranosti – proporcionálnosti trestu.

Pri úvahách, aký druh a výmera trestu by spravodlivo zohľadňovali konanie obžalovaného, jeho zavinenie, následok, pohnútku, osobu, pomery a možnosti jeho nápravy a v neposlednom rade aj poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, vychádzal aj odvolací súd zo zásady, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu – rehabilitácia), a jednak aj voči ďalším občanom – potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a (retribúcia).

Podľa § 34 ods. 2, 3, 4 Tr. zák. páchatel'ovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody. Trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

Podľa § 36 písm. j) Tr. zák. poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchatel' viedol pred spáchaním trestného činu riadny život.

Podľa § 36 písm. k) Tr. zák. poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchatel' sa pričínil o odstránenie škodlivých následkov trestného činu alebo dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu.

Podľa § 37 písm. h) Tr. zák. priťažujúcou okolnosťou je to, že páchatel' spáchal viac trestných činov.

Podľa § 61 ods. 1 Tr. zák. trest zákazu činnosti spočíva v tom, že sa odsúdenému po dobu výkonu tohto trestu zakazuje výkon určitého zamestnania, povolania alebo funkcie alebo takej činnosti, na ktorú treba osobitné povolenie alebo ktorej podmienky výkonu upravuje osobitný predpis.

Podľa názoru krajského súdu súd prvého stupňa pri rozhodovaní o treste nezohľadnil všetky rozhodné okolnosti a príslušné zákonné ustanovenia.

Záver o primeranosti trestu je daný vtedy, ak sa opiera o rozumnú väzbu medzi legitímnym cieľom a zvoleným prostriedkom jeho realizácie. Možno konštatovať, že páchatel'a môže so spravodlivosťou, a teda aj so spoločnosťou zmieriť len spravodlivý trest. Trest sa musí rovnať spôsobenému bezpráviu. Z toho vyplýva, že keď bude trest, resp. odplata obsiahnutá v treste prísnejšia ako bezprávie spôsobené trestným činom, nedôjde len k negácii tohto bezprávia, ale zároveň uloženým trestom vznikne nové bezprávie – bezprávie voči neprimerane potrestanému páchatel'ovi trestného činu. Trest, ktorým štát a spoločnosť reaguje na spáchaný trestný čin ako na nespravodlivé konanie, by mal nespravodlivosť spôsobenú trestným činom napraviť a nie ešte viac rozmnožiť. Neprimeraný trest nemožno považovať za spravodlivý. Spravodlivým je vždy len primeraný trest. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácie núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupovaniu súdu pri rozhodovaní o treste. Pri rešpektovaní uvedených princípov krajský súd nepovažoval trest odňatia slobody uložený obžalovanému rozsudkom súdu prvého stupňa vzhľadom na všetky okolnosti prípadu

za primeraný, a preto vyhovel odvolacej požiadavke prokurátora.

Je nepochybné, že obžalovaný sa doteraz nedopustil žiadneho trestného činu,

na odsúdenie cudzozemským súdom nemožno prihliadať, keďže nadobudlo právoplatnosť pred 1.1.2013 (§ 7b Tr. zák.). Obžalovaný doposiaľ nevedol riadny život, nakoľko sa dopustil viacerých priestupkov na úseku cestnej premávky od roku 2014 do roku 2016, z toho v troch prípadoch bol postihnutý uložením blokových pokút v sume od 20,- eur do 60,- eur. Odvolací súd preto obžalovanému nepriznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák. Poľahčujúcu okolnosť spočívajúcu v tom, že páchatel' pred spáchaním trestného činu viedol riadny život, je možné priznať v prípade, ak páchatel' dodržiaval právny poriadok a ďalšie základné normy občianskej spoločnosti, plnil si svoje povinnosti voči štátu aj voči spoločnosti, nezneužíval svoje práva voči spoluobčanom, nenarušoval občianske spoluzitie, nedopúšťal sa priestupkov, iných deliktov a trestných činov. Je však nepochybné, že obžalovaný sa pričínil o odstránenie škodlivých následkov trestného činu tým, že Všeobecnej zdravotnej poisťovni oznámil poistnú udalosť, v dôsledku čoho náhrada škody bola realizovaná z povinného zmluvného poistenia vozidla obžalovaného. V okolnostiach danej veci preto krajský súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa, obžalovanému priznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. k) Tr. zák.

Je tiež nesporným faktom, že proti obžalovanému je vedené trestné konanie pre nedbanlivostné trestné činy.

Podľa názoru krajského súdu pri posudzovaní všetkých skutočností rozhodujúcich pre ukladanie druhu trestu a jeho výmery je potrebné v rovnováhe vyhodnotiť všetky skutočnosti, na podklade ktorých súd rozhoduje o druhu a výmere trestu. Okresný súd pri rozhodovaní o treste nedocenil najmä spôsob spáchania trestných činov a ich neodstrániteľný následok - smrť piatich osôb a spôsobenie ťažkej ujmy u jedného poškodeného. Krajský súd pripomína, že aj pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu je potrebné posúdiť všetky okolnosti skutkového charakteru v prejednávanej veci. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že obžalovaný prechádzal úsekom, ktorý bol označený dopravnou značkou „nebezpečenstvo šmyku“, v kritickom čase husto pršalo, rýchlosť jazdy obžalovaného bola vyššia ako rýchlosť primeraná jazde na vlhkej vozovke, vplyvom vyššej rýchlosti vozidla a iných možných okolností (necitlivé smerové manévrovanie, resp. brzdenie) došlo k strate smerovej a pohybovej stability vozidla Transporter a následne k pretáčavému šmyku uvedeného vozidla smerom do protismerného jazdného pruhu.

Krajský súd si je vedomý toho, že obžalovaný je potrestaný do konca svojho života stratou vlastného dieťaťa, detí svojich priateľov, svojho kamaráta. Obžalovaný je slušný človek, doposiaľ

viedol usporiadaný život doma aj v práci. Okresný súd však nedocenil najmä účinok trestu z hľadiska generálnej prevencie a z hľadiska morálneho odsúdenia páchatel'a spoločnosťou. Z hľadiska následku jeho protiprávneho konania ide o mimoriadne závažný, tragický a nenapraviteľný následok, ktorého účinky nemôže zmierniť ani nedbanlivostné konanie páchatel'a. Obžalovaný svojím konaním ukončil život piatich ľudí a vážne zasiahol do života ďalšiemu poškodenému a ich rodinným príslušníkom. Čím ťažší a závažnejší následok spôsobí páchatel' svojím protiprávnym činom, tým väčší význam nadobúda táto skutočnosť pri určovaní druhu trestu a jeho výmery v spojitosti s ďalšími okolnosťami uvedenými v ustanovení § 34 ods. 4 Tr. zák. Spravodlivý trest, a to aj nepodmienečný trest odňatia slobody môže veľmi výrazne ovplyvniť ďalších vodičov, aby si ešte dôslednejšie a bez chýb plnili všetky povinnosti a dodržiavali právne predpisy. Preto účel trestu z hľadiska jeho generálnej prevencie a odstrašenia má veľký význam.

Okresný súd nepochybil ani tým, že obžalovanému podľa § 61 ods. 1 Tr. zák. uložil aj trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel vo výmere 6 rokov a 6 mesiacov. Podľa názoru krajského súdu uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody v kombinácii s trestom zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel, ktorý patrí k najúčinnnejším prostriedkom ochrany bezpečnosti cestnej premávky, splní účel trestu vymedzený v ustanovení § 34 Tr. zák. Tým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov, zabránenie odsúdenému v ďalšom páchaní trestnej činnosti a priviesť ho k tomu, aby viedol riadny život, pričom uložený trest má správne výchovne pôsobiť aj na ostatných členov spoločnosti. Účelom trestu zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá je tiež dočasné vyradenie páchatel'a trestného činu z možnosti vykonávať túto činnosť. Krajský súd prihliadol aj na to, že obžalovaný sa v minulosti dopustil priestupkov na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ako aj prihliadol na fatálny následok trestného činu.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd, nezistiac dôvody pre zmenu rozsudku v prospech obžalovaného, jeho odvolanie ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Po zvážení všetkých okolností, na základe odvolania prokurátora podaného v neprospech obžalovaného, krajský súd postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 3 Tr. por. napadnutý rozsudok vo výroku o treste odňatia slobody zrušil a sám s poukazom na § 322 ods. 3 Tr. por., pri nezmenenom výroku o vine a treste zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel, uložil obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, t.j.

na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby trestného činu najprísnejšie trestného. Na výkon tohto druhu trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pretože na takéto rozhodnutie boli splnené všetky podmienky uvedené v ustanovení § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák., teda, že obžalovaný nebol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Odvolací súd preskúmal správnosť konania, ktoré predchádzalo napadnutým výrokom rozsudku, a nezistil žiadne pochybenie. Nezistil ani chyby, ktoré odvolaním neboli vytýkané a ktoré by boli takej povahy, že by odôvodňovali po právoplatnosti rozsudku podanie mimoriadneho opravného prostriedku, a to dovolania na základe ustanovenia § 371 ods. 1 Tr. por.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.